

Quan Faust parla català

Els amants de l'òpera tenen ara l'oportunitat de llegir la traducció catalana al costat de la versió original. Alguns dels millors traductors del país ho faran possible.

F. M.

Les traduccions de textos d'òpera endegades per *L'Avenç* continuen la seua trajectòria i de moment compleixen amb el ritme previst de quatre títols a l'any. La col·lecció, que compta amb el patrocini del Consorci del Gran Teatre del Liceu, ha publicat ja els tres primers: *Tanhauser* de Richard Wagner, traduït per Feliu Formosa; *Othello* de Verdi, amb llibret d'Arrigo Boito i traducció de Narcís Comadira, i la del *Faust* de Massenet amb llibret de Jules Barbier i Michel Carré i traduït per Lluís Maria Todó.

Sembla que l'objectiu d'aquesta col·lecció és situar la versió catalana d'uns textos, coneguts en la versió original i de forma cantada, que ara, en la seua contemplació escrita en català,

adquireixen una nova dimensió. La disponibilitat del text en permet una constatació profunda de l'entitat literària i també de les característiques específiques —tenint en compte la finalitat cantable última— que ha de posseir un text operístic.

Però potser la tasca de la traducció és la més difícil, ja que exigeix un tractament específic. Es parteix de la base que no es tracta de versions pensades per a ser cantades sinó per a ser llegides. En aquest sentit, la tasca de Feliu Formosa a *Tanhauser*, de Narcís Comadira a *Othello* i de Lluís Maria Todó a *Faust*, ofereix un regust de coherència que cal remarcar. No hi ha girs forçats ni exhibicionismes literaris especialment perillosos en el context. Es diria que el traductor aconsegueix passar desapercebut, si no fóra que les versions originals a vegades imposen es-

capades lingüístiques inevitablement colpidores.

Qüestió a banda són els estudis que precedeixen cada obra, on sembla que encara no s'ha trobat una línia de coherència. No obstant la qualitat dels textos de W. H. Auden o de Baude- laire, els esmentats estudis aborden òptiques diferents i, en algun cas —Auden—, no estrictament vinculades a l'òpera i sí a l'original de Shakespeare.

Una nova col·lecció, doncs, que farà goig als amants de l'òpera i que els dona l'oportunitat de llegir i comparar les obres en la llengua original i en la seua pròpia. El pròxim llibre al mercat serà *Così fan tutte*, òpera de Mozart amb llibret de De Ponte en traducció de Jordi Llovet, però el pla de publicacions anuncia un bon grapat de sorpreses. □

■ Opinió

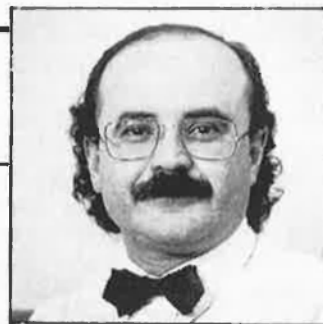
Un curs de teatre per Rodolf Sirera

L'última setmana d'agost va tenir lloc a Gandia, dins el marc de la *Universitat d'Estiu*, un interessant seminari teatral, que amb el títol de «Teatre del poder i el poder del teatre», i amb el pretext d'una revisió de la història i les tècniques de la companyia Els Joglars, ha servit, a més dels objectius concrets que al seu enunciat es manifesten, per a ajuntar i fer conviure, durant una setmana d'intens treball en comú, vint-i-sis persones, no solament estudiants i professionals del teatre, sinó simples aficionats, en el que ha estat, sens dubte, el més nombrós, des del punt de vista de la matrícula, dels diversos seminaris programats en el curs de la *Universitat d'Estiu* d'enguany.

Aquest interès pel teatre —per les tècniques teatrals, inclús, qüestió que lògicament no hauria de preocupar més que als especialistes— i que no és únicament una peculiaritat pròpia de l'encontre estiuenç de Gandia, si-

nó un fet constatat en qualsevol curset o seminari que es convoque al voltant d'aquest tema, contrasta, sorprenentment, amb l'escassa incidència que el teatre, com a espectacle, com a fet de comunicació i cultura, assoleix en la nostra societat, molt especialment, en la de les grans ciutats del nostre país, on la resposta normal de públic a les diferents convocatòries regulars que fan les sales és francament escassa, distant, capritxosa, fluctuant i imprevisible.

S'ha dit, per exemple, que a la ciutat de València no hi ha més que dos mil espectadors de teatre, que són els que van sempre a tots els espectacles, i, tret d'ells, només en casos molt especials la resta de la població es mobilitza —una vegada a l'any, si fa no fa— per a anar al teatre. Seria, doncs, molt interessant, tractar d'esbrinar quin és el retrat d'aquest espectador —ultraminoritari— del teatre, a les nostres ciutats amb tradició

(?) i programació regular. Potser, comptant amb aquestes dades podríem començar a dissenyar una altra estratègia teatral, segurament molt diferent a la, fins ara, emprada. Aquest podria ser, doncs, un bon tema per a un altre seminari —llance des d'aquestes pàgines la idea; no com fer el teatre, sinó quin teatre fer, i per a qui. Si ens quedem sense públic, i, al pas que anem, la cosa és ben probable, com es faça aquest teatre deixarà de tenir ben aviat cap importància.